

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 02 października 2015 r.

WPS-O.431.16.2015

**Pan
Waldemar Brzostek
Wójt Gminy Ostrów Mazowiecka
ul. Sikorskiego 5
07-300 Ostrów Mazowiecka**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163), w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach od 6 do 14 lipca 2015 roku kontrolę problemową w Urzędzie Gminy w Ostrowi Mazowieckiej.

Przedmiot kontroli obejmował tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w zakresie:

- opracowywania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie i
- podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 roku do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez Pana Wójta bez zastrzeżeń w dniu 17 września 2015 roku, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Wojewoda Mazowiecki ocenia negatywnie wykonywanie przez Urząd Gminy w Ostrowi Mazowieckiej zadań w zakresie opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, natomiast pozytywnie

z nieprawidłowościami ocenia podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

Gmina Ostrów Mazowiecka nie opracowała dotychczas gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, pomimo obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Niemniej jednak, mając na uwadze ustawowy obowiązek realizacji zadań w powyższym zakresie zapewniono mieszkańcom gminy dostęp do materiałów edukacyjno-informacyjnych, a osobom realizującym zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy uczestnictwo w szkoleniach.

Stosownie do art. 9a ust. 2 wyżej wymienionej ustawy, Wójt Gminy Ostrów Mazowiecka zarządzeniem Nr 28/11 z dnia 6 kwietnia 2011 r. powołał Zespół Interdyscyplinarny. W jego skład weszli przedstawiciele podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy. Zwrócono jednak uwagę, że wójt gminy nie zawarł porozumienia ze wszystkimi podmiotami, których członkowie wchodzi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Ostrowi Maz., tj. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Zespołem Szkół Publicznych w Jelonkach. Natomiast obowiązek taki nakłada na wójta art. 9a ust. 8 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy Rada Gminy Ostrów Mazowiecka w uchwale Nr V/54/11 z dnia 25 marca 2011 r. określiła tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Niemniej jednak, zwrócono uwagę, że w Regulaminie Zespołu Interdyscyplinarnego, stanowiącym załącznik do ww. uchwały postanowienia § 8 ust. 1 i 2 normujące tryb powołania grupy roboczej przez członka Zespołu Interdyscyplinarnego w porozumieniu z przewodniczącym Zespołu są niezgodne z art. 9a ust. 10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który stanowi że grupy robocze tworzy zespół interdyscyplinarny, a postanowienia § 11 ust. 1 pkt 6 Regulaminu o każdorazowym złożeniu przez grupę roboczą na posiedzeniu oświadczenia, o którym mowa w art. 9c ust. 3 ustawy, niewymagane, gdyż złożone raz oświadczenie członka Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej ma moc obowiązującą we wszystkich rozpatrywanych sprawach. Postanowienia te mogły mieć wpływ na stwierdzone nieprawidłowości dotyczące powoływania grup roboczych przez przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego zamiast przez Zespół Interdyscyplinarny oraz składanie przez członków grupy roboczej ww. oświadczenia na każdym posiedzeniu. Należy też wskazać na nieuprawnione wymogi § 11 ust. 1 pkt 2 ww. Regulaminu dotyczące wyrażania pisemnej zgody przez osobę lub pełnoletniego przedstawiciela rodziny dotkniętej przemocą na podjęcie działań przez grupę roboczą lub Zespół Interdyscyplinarny, a w następstwie tego zapisu na nieuprawnione pobieranie zgody od tych osób według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do Regulaminu. Zgodnie

bowiem z art. 9d ust. 1 ww. ustawy podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

W okresie objętym kontrolą posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, z wyjątkiem posiedzenia z dnia 29 czerwca 2015 r. , które odbyło się po upływie 4 miesięcy, odbywały się nie rzadziej niż raz na 3 miesiące, zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Posiedzenia Zespołu były dokumentowane w formie protokołów i list obecności. Jednakże, protokoły te nie zawierały żadnych istotnych ustaleń z przebiegu posiedzeń, w tym zgłaszanych przez poszczególnych członków uwag i wniosków oraz zajętego przez ZI stanowiska w omawianej sprawie.

W kontrolowanym okresie procedura „Niebieskie Karty” zastosowana była w stosunku do 54 rodzin. Spośród 18 skontrolowanych rodzin 5 było z małoletnimi dziećmi. Sprawcami przemocy byli mężczyźni, w 15 przypadkach nadużywali alkoholu. We wszystkich przypadkach działania w ramach procedury prowadzone były przez grupy robocze.

W okresie tym grupy robocze zakończyły procedurę „Niebieskie Karty” w 10 rodzinach, choć w 5 nie wskazały podstaw prawnych jej zakończenia i nie uzasadniły zaistnienia przesłanek faktycznych i prawnych pozwalających na jej zakończenie, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 lub 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz formularzy „Niebieska Karta”. W żadnym natomiast przypadku przewodnicząca ZI nie sporządziła protokołu, o którym mowa w § 18 ust. 2 ww. rozporządzenia, który pozwala na zakończenie procedury .

W wyniku analizy wszystkich prowadzonych procedur stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w 1 sprawie wszczęcie procedury ” Niebieskie Karty” nastąpiło przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” przez pracownika nieuprawnionego podmiotu, tj. Urzędu Gminy w Ostrowi Mazowieckiej, podczas gdy zgodnie z § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia do jego wypełnienia uprawnieni są wyłącznie przedstawiciele podmiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tj. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia.
- w 1 przypadku przedstawiciele Policji przekazali formularz „Niebieska Karta - A” do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego z uchybieniem 7-dniowego terminu, o którym mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz formularzy „Niebieska Karta”, tj. w 10 dniu od dnia wszczęcia procedury.
- przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego nie prowadziła żadnej dokumentacji na potwierdzenie, że przekazywała formularz „Niebieska Karta - A” członkom ZI lub grupy roboczej

niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania, zgodnie z obowiązkiem nałożonym przez § 8 ust. 1 wyżej wymienionego rozporządzenia.

- w 8 sprawach nie wypełniono formularza „Niebieska Karta – C”, natomiast w jednym przypadku został on wypełniony samodzielnie przez przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego w innym terminie niż posiedzenie Zespołu lub grupy roboczej, pomimo że stosownie do § 8 ust. 2 rozporządzenia, formularz ten wypełniają członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej na posiedzeniu, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- w 8 sprawach nie zaproszono osoby, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na posiedzenie grupy roboczej, podczas gdy w myśl § 16 ust. 3 rozporządzenia, członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej zapraszają osobę co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej,
- w 10 sprawach przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego nie wezwała osoby, wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego, podczas gdy w myśl § 17 ust. 1 rozporządzenia przewodniczący wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej,
- w 10 przypadkach nie wypełniono formularza „Niebieska Karta – D”, podczas gdy w myśl § 8 ust. 6 rozporządzenia formularz „Niebieska Karta – D” wypełniają członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie,

We wszystkich przypadkach, stosownie do § 16 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia, grupy robocze opracowały indywidualne plany pomocy dla osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie i ich rodzin. Zaplanowane w nich zadania wynikały z sytuacji rodziny i jej potrzeb. Natomiast w 1 sprawie nie podjęto działań pomocowych wobec dzieci.

Stosownie do art. 9a pkt 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowi Mazowieckiej.

Za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponoszą Pan Waldemar Brzostek Wójt Gminy Ostrów Mazowiecka i członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przedstawiając powyższe zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia działań w celu:

1. Niezwłocznego opracowania gminnego program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Zawarcia porozumień z podmiotami, z którymi dotychczas nie zostały one podpisane, stosownie do art. 9a ust. 8 ustawy.
3. Dostosowania postanowień Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego, stanowiącego załącznik nr 2 do uchwały Rady Gminy Ostrów Mazowiecka z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz warunków jego funkcjonowania do obowiązujących przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
4. Zamieszczania w protokołach z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego istotnych ustaleń z jego przebiegu, w tym zgłaszanych przez poszczególnych członków uwag i wniosków oraz zajętego przez Zespół stanowiska w omawianych sprawach.
5. Wypełniania formularza "Niebieska Karta – A", a tym samym wszczynania procedury "Niebieskie Karty", wyłącznie przez przedstawicieli uprawnionych podmiotów, tj. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, zgodnie z § 2 ust.1 ww. rozporządzenia.
6. Dokumentowania faktu przekazania przez przewodniczącą ZI formularza „Niebieska Karta – A” członkom ZI lub grupy roboczej w terminie 3 dni od dnia jego otrzymania.
7. Tworzenia w indywidualnych przypadkach grup roboczych przez Zespół Interdyscyplinarny, a nie przewodniczącą Zespołu, stosownie do art. 9a ust. 10 wymienionej ustawy.
8. Zapraszania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej i wypełniania na nim formularza „Niebieska Karta – C” w jej obecności, odpowiednio zgodnie z § 16 pkt 3 i § 8 ust. 2 rozporządzenia. W sprawach dotychczas niezakończonych wypełnienia formularzy „Niebieska Karta – C” zgodnie z ww. przepisami.
9. Wzywania przez przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej, stosownie do § 17 ust. 1 rozporządzenia i wypełniania na nim formularza „Niebieska Karta – D” w jej obecności, zgodnie z § 8 ust. 6 rozporządzenia. W sprawach dotychczas niezakończonych wypełnienia formularzy „Niebieska Karta – D” zgodnie z ww. przepisami.
10. Kończenia procedury „Niebieskie Karty” po podpisaniu protokołu przez przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego, zgodnie z wymogami § 18 ust. 2 pkt 1-3 rozporządzenia.
11. Wskazywania w protokołach podstaw prawnych oraz przesłanek faktycznych i prawnych pozwalających na zakończenie procedury „Niebieskie Karty”, stosownie do § 18 ust.1 ww.

rozporządzenia

12. Zaprzestania przez członków grup roboczych ponownego składania oświadczeń, o których mowa w art. 9c ust. 3 ustawy.
13. Podejmowania w ramach indywidualnego planu pomocy działań pomocowych wobec dzieci.
14. Zaprzestania pobierania od osób dotkniętych przemocą zgody na podjęcie działań przez Zespół Interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego. Zastrzeżenia należy kierować na adres: Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Wydział Polityki Społecznej, pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa.

W przypadku niezłożenia lub nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Wydział Polityki Społecznej Oddział w Delegaturze – Placówce Zamiejscowej w Ostrołęce, ul. Gorbatowa 15, 07-410 Ostrołęka.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Wiesława Kacperek-Biegańska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej